

การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

LEADERSHIP DEVELOPMENT OF SUB-DISTRICT HEADMAN, VILLAGE HEADMAN,
MAEPUKA SUB-DISTRICT, SANKAMPHAENG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

ดาบตำรวจรัชชัย ชัยสาร^{*}

ดร.นิกร ยาอินตา^{**}

พระครูภาวนาโสภิต, วิ, ดร.^{**}

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ๔) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน ๑๑ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของการพรรณนา

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

๑) ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงสุดคือ ด้านมุ่งประสาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือ ด้านมุ่งเกณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาคือ ด้านมุ่งสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.02$) และน้อยที่สุด คือ ด้านมุ่งงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.99$)

^{*}นิสิตปริญญาโท หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์)มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

^{**}อาจารย์ที่ปรึกษา

๒) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูกา อำเภอ สันกำแพง จังหวัด เชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓) ผลของการศึกษาปัญหาอุปสรรค พบว่า ผู้นำไม่เข้าใจปัญหา ตลอดถึงความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ขาดความรู้ความสามารถในการบริหารและใช้ความรู้สึกร่วมตัวในการทำงาน ทำให้ตัดสินใจไม่ถูกต้องในบางเรื่องและผู้นำบางท่านไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชาวบ้าน ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้นำควรศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชนให้เข้าใจ เพื่อจะได้แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อสถานการณ์นั้นๆ ต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย จากราชาการและทางชุมชนด้วยความเต็มใจ ควรที่จะทำให้สำเร็จ ต้องทำงานให้งานที่สามารถจับต้องได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดสำเร็จลุล่วงและมีคุณภาพที่สุด เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ชาวบ้านจะได้ให้ความร่วมมือในด้านต่างๆมากขึ้น และต้องเป็นนักประสานงานสืบทิศมุ่งสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชน ควรมีความใจและจริงจังในการแก้ปัญหา

๔) การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูกา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญส่วนใหญ่เน้นเรื่องของการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับหลักทศพิธราชธรรม โดยเฉพาะเรื่องการมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน มีความขยัน กระตือรือร้น มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อบุคคลทุกระดับ มีการติดต่อประสานงานกับองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการชักจูงบุคคลอื่นให้กระทำตามความต้องการของผู้นำได้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมสามารถทำงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

Abstract

The purposes of this study were 1) to examine the opinion of people towards leadership development of sub-district headman, village headman, Maepuka sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province. 2) to compare the opinion of people towards leadership development of sub-district headman, village headman, Maepuka sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province classified by personal factors. 3) to investigate the problems, obstacles and suggestions the opinion of people towards leadership development of sub-district headman, village headman, Maepuka sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province. 4) to explore the opinion of people towards leadership development according to the principle of Dutiyapapanika Sutta of sub-district headman, village headman, Maepuka sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province. The research used mixed method research by using quantitative research and the samples were 374 people who live in Maepuka sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province by using the formula of Taro Yamane. The data collection was a questionnaire and the analysis of data has been done by frequency, percentage, mean and standard deviation. The qualitative research method used by interview with the key of informant 11 persons. Then, the significant summary of interview and content analysis was presented by descriptive interpretation.

The findings of this research as follows :

1) The opinion of respondent about leadership development of sub-district headman, village headman, Maepuka sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province was overall at the high level in all aspects with the mean equal to ($\bar{X} = 4.04$). When considering in each aspect, the respondents had the opinion towards leadership development was at high level, including the focusing coordination was ($\bar{X} = 4.08$). Followed by the focusing regulations was ($\bar{X} = 4.07$) and the focusing relations was ($\bar{X} = 4.02$). The focusing work was at the lowest level ($\bar{X} = 3.99$).

2) The comparison result of opinion level of respondents classified by personal factors, it was found that gender, age, education, occupation and income towards the opinion of leadership development of sub-district headman, village headman, Maepuka sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province were not different. Then, rejected the hypothesis.

3) The result study of problems, obstacles was found that the leader did not interest in the problem throughout people needs truly, lack of the knowledge and capability in administration and using personal feeling to work of uncorrected some consideration and some leader did not have relation with the villagers. The suggestions were found that the leader should study the people problems and needs perceptively for solving the problems correctly, appropriately to that condition, had to perform the work assigned from official and community willingly. There should be done success, had to work that can be a concrete for the most successfulness and the best quality and the reliable trust. The villagers will participate in more other aspects and had to be coordinator in many aspects, focused on making a good relation with community and should have generousness and sincerity in solving the problems.

4) The key of informant interview about leadership development of sub-district headman, village headman, Maepuka sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province was found that the performance concerned with Dutiyapapanika Sutta. Especially, there were work vision, diligence, enthusiastic, work planning step by step, good human relations with person in all classes, co-coordinating with other organizations that concerned, able to persuade another person and follow the leader needs, generousness, sacrifice to common interest and able to work for objectives and high – efficiency.

บทนำ

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชการที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงการจัดระเบียบการปกครองของราชอาณาจักรไทยครั้งสำคัญ^๑ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองระดับหมู่บ้านและตำบลนั้นได้มีการทดลองตั้งผู้ใหญ่บ้านและกำนันขึ้นปกครองหมู่บ้านและตำบลเป็นครั้งแรกที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปีพ.ศ. ๒๔๓๕

^๑ กนก วงษ์ตระหนาน, การเมืองในระบอบประชาธิปไตย ฉบับปรับปรุง, (สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๒๔.

โดยจัดทำบัญชีสำมะโนครัวบ้านที่จะจัดเป็นหมู่บ้านและตำบลแล้วจึงจัดการตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน”^๒ ทั้งยังได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ร.ศ.๑๑๖ ขึ้นใช้บังคับทั่วประเทศเป็นระยะเวลานานประมาณ ๑๗ ปี ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ จึงได้ทรงประกาศยกเลิกและประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ขึ้นใช้บังคับแทนสืบมาจนทุกวันนี้^๓ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นสถาบันที่อยู่คู่กับสังคมไทยมานานเป็นผู้ช่วยเหลือทางราชการดูแลประชาชนในตำบล หมู่บ้านและเป็นผู้แทนประชาชนในการติดต่อกับภาคส่วนต่างๆ เป็นผู้ที่สามารถทำให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานไปในทิศทางและวิธีการที่กำหนดไว้ รู้จักเลือกใช้วิธีการในการบริหารองค์การอย่างถูกต้องและเหมาะสม แต่จากปัญหาที่ผู้วิจัยพบเจอบางครั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรหรือไม่เข้าใจสาเหตุของปัญหา ทั้งยังไม่เข้าถึงความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำเอาหลักธรรมทศิยาปณิกสูตร^๓ มาเป็นแนวทางประกอบเพื่อศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปึก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ตามทฤษฎีของวิลเลียม เจ.เรดดิน^๔ ซึ่งจำแนกแบบของผู้นำออกเป็น ๔ แบบคือ ด้านมุ่งเกณฑ์ ด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์และด้านมุ่งประสาน เนื่องจากทฤษฎีของเรดดินเป็นทฤษฎีที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางและมีแนวความคิดในการพิจารณาผู้นำด้วยทัศนะที่กว้างที่สุดในการทำงานซึ่งนอกจากจะให้ความสำคัญกับคนในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการทำงานและให้ความสำคัญกับงานแล้วยังมุ่งเน้นประสิทธิผลของงานด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปึก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๑.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปึก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปึก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

^๒สุจิต บุญบงการ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของไทย” ในการพัฒนาทางการเมืองของไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑), บทที่ ๓ หน้า ๔๕ – ๗๘ และบทที่ ๔ หน้า ๒๖๖ – ๒๘๕.

^๓ชัยอนันต์ สมุทวณิช, การเมืองกับการบริหาร, (คณะรัฐศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๔๓.

^๔กิติ ตัยคานันท์, เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เปลวอักษร, ๒๕๔๓), หน้า ๔๒.

๑.๔ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธยปานิ
สูตรของกานัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๒. ขอบเขตการวิจัย

๒.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำของกานัน
ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดขอบเขตจากแนวคิดทฤษฎี
ภาวะผู้นำของ วิลเลียม เจ เรดติน. ประกอบด้วยด้านมุ่งเกณฑ์ ด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์และ
ด้านมุ่งประสาน

๒.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ
ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการ
พัฒนาภาวะผู้นำของกานัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ๔ ด้าน คือ
ด้านมุ่งเกณฑ์ ด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์และด้านมุ่งประสาน

๒.๓ ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชากรในเขตตำบลแม่ปูคา จำนวน ๕,๗๗๙ คน ได้
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๔ คนและทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน ๑๑ รูป/คน

๒.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ ๑.บ้านป่าสักยาว ๒.บ้านสันมะแปบ ๓.บ้านป่าสักน้อย๔.บ้าน
ปงป่าเอื้อง ๕.บ้านปูคาเหนือ ๖.บ้านปูคากลาง ๗.บ้านปูคาใต้ ๘.บ้านไร่พัฒนา ๙.บ้านปูคา หัวบ้าน

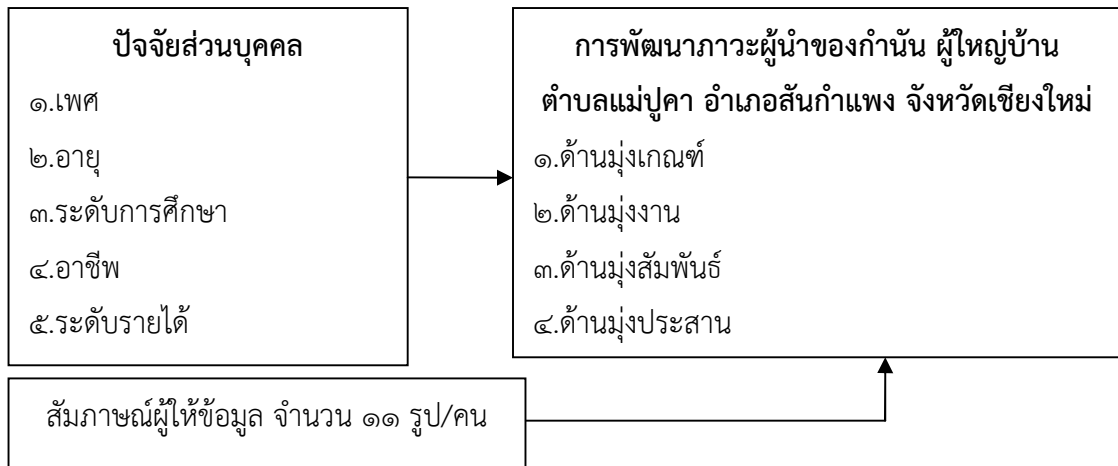
๒.๕ ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๘ ถึง
เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๓. สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็น
ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกานัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
แตกต่างกัน

๔. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูกา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” กำหนดมาจากตัวแปรต้นและตัวแปรตามซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

๕.๑ รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

๕.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๕.๒.๑ ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลแม่ปูกา จำนวนทั้งสิ้น ๕,๗๗๙ คน

๕.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณหาโรยามาเน่^๕ ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างแบบบังเอิญ จำนวน ๓๗๔ คน

๕.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน ๑๑ รูป/คน

๕.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวทางการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูกา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” และผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูล

^๕ อภินันท์ จันตะณี, การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางธุรกิจ, (ฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๙), หน้า ๓๕.

๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายของกลุ่มตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์ผลการวิจัยโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับสมมติฐานการวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูกา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่จำแนกปัจจัยบุคคลสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่มและการทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป

๒. การวิเคราะห์ข้อความคำถามปลายเปิดแสดงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาแบบพรรณนา โดยใช้เทคนิคในการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

๖. ผลการวิจัย

๖.๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑ อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช จำนวน ๑๒๖ คนคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓ อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ รับจ้าง จำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๙ รายได้เฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดได้แก่ รายได้เฉลี่ย ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘

๖.๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูกา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูกา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๔$, S.D.=๐.๒๗๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปูกา

คา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านมุ่งประสาน ($\bar{X} = ๔.๐๘$, S.D. = ๐.๒๔๖) รองลงมาคือ ด้านมุ่งเกณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = ๐.๔๒๕) รองลงมาคือ ด้านมุ่งสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๔.๐๒$, S.D. = ๐.๓๗๑) และน้อยที่สุด คือ ด้านมุ่งงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๙๙$, S.D. = ๐.๒๙๑)

๖.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ประชาชนที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปึกา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

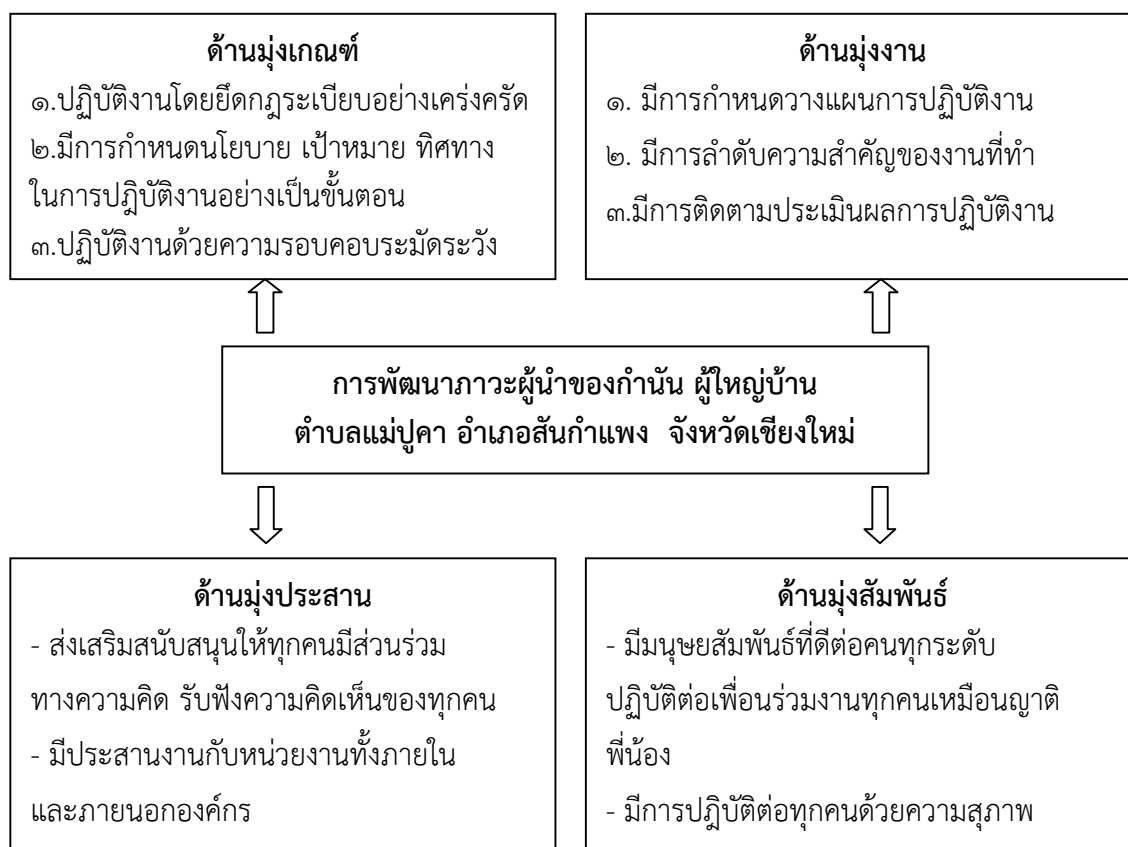
๖.๔ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

๑) **ด้านจักขุมา** คือ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีกระบวนการคิดที่รอบคอบและมีเหตุผลรวมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชน

๒) **ด้านวิรุโร** คือ เป็นผู้ชำนาญในงาน รู้จักวิธีการ ไม่บกพร่องในหน้าที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร เพื่อให้ได้ผลของงานตรงต่อความต้องการของส่วนรวมมากที่สุด

๓) **ด้านนิสยสัมปโน** คือ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีและได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่น มีความสามารถในการติดต่อประสานงานให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

๗. สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

ด้านมุ่งเกณฑ์ คือ มีการปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์เป็นหลักในการทำงานและยึดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย ทำงานตามขั้นตอนแบบแผนที่ได้วางไว้และปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบระมัดระวังเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ด้านมุ่งงาน คือ ผู้นำมีการกำหนดวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า ปฏิบัติงานตามแผน ที่กำหนดไว้ มีการลำดับความสำคัญของงานที่ทำและมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ

ด้านมุ่งสัมพันธ์ คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงาน มีการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความสุภาพ เอาใจใส่ในทุกข์สุขของประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานทุกคนเหมือนเป็นเพื่อนร่วมงานหรือญาติพี่น้อง

ด้านมุ่งประสาน คือ มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจหรือสั่งการ โดยรับฟังความคิดเห็นของทุกคนประสานงานกับหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับชาวบ้านทุกระดับอย่างเป็นกันเอง

๘. ข้อเสนอแนะข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปึก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๘.๑ ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

๑.ควรรณรงค์ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นำเอาหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

๒.ในด้านการงานควรให้ความยุติธรรมและเสมอภาคแก่ทุกฝ่าย โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

๓.กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรกำหนดและวางแผนงานอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถนำเอาหลักการที่วางแผนไว้นั้นไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้จริง

๔.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการทำงานหรือแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

๕.จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้หรือเพิ่มความสัมพันธ์ให้กับคนในชุมชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๘.๒ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

๑.ควรนำผลการศึกษานี้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการทำงานเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

๒.ควรนำปัญหาที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาเพื่อให้งาน มีความชัดเจนขึ้น

๓.มีการวัดและประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานจนเกิดประสิทธิผลตามเกณฑ์

๔.ควรนำเอาหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาปรับใช้กับการทำงาน รวมทั้งหลักธรรม
ในทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การทำงานสัมฤทธิ์ผลและเกิดความถูกต้องมากที่สุด

๘.๓ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑.ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบล แม่
ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อติดตามและประเมินผลการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด

๒.ควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในหัวข้อธรรมอื่นๆมาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยครั้ง
ต่อไป

๓.ควรวิจัยและพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นหรือพัฒนาแบบการวิจัยที่จะทำให้
ได้มาซึ่งข้อมูลความคิดเห็นที่แท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างความพอใจในการพัฒนาประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่อไป

๔.ควรจะเปลี่ยนจากการศึกษาเชิงปริมาณเป็นเชิงคุณภาพ เพราะจะได้ข้อมูลเชิงลึกและ
ละเอียดกว่า

๕.เปลี่ยนสถานที่ที่ทำการศึกษาให้มีขอบเขตที่กว้างขึ้น เช่น ระดับอำเภอหรือระดับจังหวัด
แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในสิ่งที่ยังบกพร่องและทำการพัฒนา

บรรณานุกรม

๑.ภาษาไทย :

ก.ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในระบอบประชาธิปไตยฉบับปรับปรุง, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.
กิติ ตัยคณานันท์, เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เปลว
อักษร, ๒๕๔๓.

ชัยอนันต์ สมทวนิช, การเมืองกับการบริหาร, คณะรัฐศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.
สุจิต บุญบงการ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของไทย”ในการพัฒนาทางการเมืองของไทย,
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.

อภิรักษ์ จันตะนี, การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยทางธุรกิจ, ฝ่ายบัณฑิตศึกษาคณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๙.